AL CIMINO

Η ιστορία των Ες Ες

Οι διαβόητες λεγεώνες θανάτου του Χίτλερ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΕΔΡΟΣ

Al Cimino: *Η ιστορία των Ες Ες*
Τίτλος πρωτοτύπου:
Al Cimino: *The Story of the SS: Hitler's Infamous Legions of Death*

ISBN 978-960-04-5612-7

Μετάφραση: Αλέξανδρος Ηλιόπουλος
Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διόρθωση: Νικολέττα Δουλάμη

© *Arcturus Holdings Limited*
www.arcturuspublishing.com
© *Για την έκδοση στα ελληνικά, Εκδόσεις Κέδρος Α.Ε., 2026*

Κέδρος Εκδοτική Α.Ε.
Γ. Γενναδίου 3
Αθήνα 106 78
τηλ. 210 38 09 712-14 • φαξ 210 33 02 655
www. kedros. gr • www.facebook. com/kedros. gr
e-mail: books@kedros. gr

Εισαγωγή

Τα Ες Ες ήταν ο ένοπλος βραχίονας του Ναζιστικού Κόμματος
και τα Βάφεν-Ες Ες είχαν τη δομή τακτικού στρατού.
Με τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους της ηλικίας του
μπορούσε κάποιος να ενταχθεί στην οργάνωση.

Παραμένει ανεξήγητο έως τώρα πώς στον 20ό αιώνα μια πολιτισμένη ευρωπαϊκή χώρα, όπως η Γερμανία, μπόρεσε να κατρακυλήσει στην ασύλληπτη άβυσσο του ναζισμού. Επικεφαλής αυτής της πορείας προς τις πύλες της Κολάσεως ήταν τα Ες Ες – δηλαδή τα Σουτστάφελ, δηλαδή η Μοίρα Ασφαλείας. Τα μέλη τους ήταν η μαυροφορεμένη ελίτ του Ναζιστικού Κόμματος και περιφρονούσαν τα Στουρμαπτάιλουνγκ (SA), δηλαδή τα Τάγματα Εφόδου – τους τραμπούκους με τα καφέ πουκάμισα που επέβαλλαν τον νόμο τους στους δρόμους. Ένα μέλος των Ες Ες, ένας νεαρός άντρας ονόματι Χορστ Μαουερσμπέργκερ, είχε στην τσέπη του ένα αντίτυπο του *Φάουστ* του

Γκαίτε με σημειώσεις. Φαίνεται ότι η Γερμανία είχε πουλήσει την ψυχή της στον Διάβολο με αντάλλαγμα την ισχύ και τις επίγειες απολαύσεις.

Ο Μαουερσμπέργκερ καταγόταν από τη Βαϊμάρη, όπου ζούσε κάποτε ο Γκαίτε. Ως επιλοχίας των Ες Ες υπηρετούσε στο στρατόπεδο συγκέντρωσης Μπούχενβαλντ. Αυτό το αποκρουστικό σύμβολο απάνθρωπης μεταχείρισης ανθρώπου από άνθρωπο ήταν χτισμένο στον λόφο Έτερσμπουργκ έξω από τη Βαϊμάρη, στο ίδιο ακριβώς σημείο όπου συνήθιζε να πηγαίνει ο Γκαίτε όταν αναζητούσε έμπνευση. Ο Μαουερσμπέργκερ ήταν ένας συνηθισμένος νεαρός από καλή οικογένεια.

Αυτό είναι το πιο ανατριχιαστικό σε ό,τι αφορά τα Ες Ες. Παρότι στις τάξεις τους είχαν ενταχθεί ουκ ολίγοι ψυχοπαθείς, τα περισσότερα μέλη τους ήταν συνηθισμένοι άνθρωποι, οι οποίοι σε άλλες εποχές θα είχαν γίνει βιβλιοθηκάριοι, λογιστές, δικηγόροι, διευθυντές τραπεζών, γιατροί, πανεπιστημιακοί, ακόμα και ιερείς ή θεολόγοι. Όμως, όταν έγιναν μέλη μίας οργάνωσης στην οποία οι κανόνες και οι απαγορεύσεις που ισχύουν σε μία ορθολογικά οργανωμένη κοινωνία είχαν εξοβελιστεί, μεταλλάχτηκαν σε μία από τις πλέον βάρβαρες φονικές μηχανές στην ιστορία της ανθρωπότητας. Είναι αλήθεια ότι υπήρξε μία χούφτα μελών των Ες Ες που ήταν γενναίοι στρατιώτες κι αντιμετώπιζαν τους στρατιωτικούς αντιπάλους τους ως ισότιμους, αλλά πολλοί από αυτούς σκότωναν μωρά και παιδιά και εξόντωναν χωρίς καμία ενοχή εκατομμύρια αθώους πολίτες.

Ορισμένοι διέπρατταν τα απάνθρωπα εγκλήματά τους για προσωπικό όφελος ή επειδή είχαν την εξουσία. Άλλοι βυθίζονταν στην κινούμενη άμμο της φαυλότητας επειδή δεν τολμούσαν να διαφωνήσουν με τον Αδόλφο Χίτλερ – τον άνθρωπο στον οποίο τα Ες Ες είχαν ορκιστεί πίστη – ή με τον Χάινριχ Χίμλερ, ο οποίος ήταν ο δεύτερος τη τάξει στην ιεραρχία.

Ακόμα χειρότερα, πολλά μέλη των Ες Ες αντλούσαν ικανοποίηση όταν εξευτέλιζαν και ταπείνωναν με κάθε τρόπο τα θύματά τους. Βίαζαν και βασάνιζαν όποιον έπεφτε στα χέρια τους και εφάρμοζαν βάναυσα και θανάσιμα ιατρικά πειράματα σε επιλεγμένα θύματα.

Η ειδεχθής πραγματικότητα είναι ότι τα Ες Ες συγκροτήθηκαν για να διαπράττουν δολοφονίες και να σκορπούν τρόμο. Τα Ες Ες ήταν ο νόμος. Ήταν υπόλογα μόνο στον ίδιο τον Χίτλερ ή στον υπαρχηγό του, τον Χίμλερ. Κάθε μέλος των Ες Ες ήταν συνένοχο. Ακόμα και αν δεν διέπραττε εγκλήματα

Πολλοί από τους ηγέτες των Ες Ες, όπως ο Χίμλερ και ο Χάιντριχ, φαντάζονταν ότι συνδέονταν με το μυθικό παρελθόν της Γερμανίας και ότι ανήκαν στη γενεαλογία των ιπποτών της Βόρειας Ευρώπης.

κατά της ανθρωπότητας, παρέμενε απαθές και επέτρεπε την τέλεσή τους. Η εισδοχή κάποιου ως μέλους στα Ες Ες ισοδυναμούσε με ένταξη σε μία εγκληματική οργάνωση. Επρόκειτο για ξεκάθαρη παραδοχή του κακού.

«Όλη μου τη ζωή με ταλάνιζε ένα ερώτημα», είπε ο Μαουερσμπέργκερ. «Πώς ήταν δυνατόν ένας άντρας ο οποίος κατάγεται από μία αξιοσέβαστη οικογένεια, με ουμανιστικά ιδεώδη, με όνειρα και φιλοδοξίες, να καταλήξει στα Ες Ες;»

Δεν μπορεί να ισχυριστεί κανείς ότι η απάντηση είναι δυνατόν να βρεθεί βαθιά μέσα στην ψυχοσύνθεση του γερμανικού λαού. Όταν κοιταζόμαστε στον καθρέφτη βλέπουμε το είδωλό μας. Εκτός από Γερμανούς, στις τάξεις των Ες Ες συγκαταλέγονταν Γάλλοι, Ολλανδοί, Βέλγοι, Δανοί, Λετονοί, Ουκρανοί, Ούγγροι, Ιταλοί, Κροάτες, ακόμα και Βόσνιοι μουσουλμάνοι. Είχε ενταχθεί σε αυτά και ένας περιορισμένος αριθμός Βρετανών και Αμερικανών, οι οποίοι όμως ήταν πιο μετριοπαθείς Οι περισσότεροι άντρες των Ες Ες δεν αποθαρρύνονταν από τις απώλειες που υφίσταντο και, όταν κατέστη σαφές ότι η Γερμανία θα έχανε τον πόλεμο, συνέχισαν τη δολοφονική δραστηριότητά τους με ακόμα μεγαλύτερο φανατισμό.

Όταν ο πόλεμος τελείωσε, ελάχιστοι από τους δολοφόνους των Ες Ες επέδειξαν μεταμέλεια. Πολλοί από εκείνους οι οποίοι καταδικάστηκαν σε θάνατο ανέβηκαν στο ικρίωμα διατρανώνοντας το δίκαιο του αγώνα τους. Όμως, οι περισσότεροι δεν πλήρωσαν για τις πράξεις τους με τη ζωή τους. Πολλοί εγκληματίες πολέμου είδαν να μετατρέπεται η θανατική καταδίκη τους σε κάθειρξη. Έπειτα από σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα στη φυλακή τούς επιτράπηκε να συνεχίσουν τη ζωή τους. Κάποιοι βρέθηκαν χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά από τον τόπο όπου τέλεσαν τα ειδεχθή εγκλήματά τους, καθώς διέφυγαν στη Νότια Αμερική ή στη Μέση Ανατολή, όπου συνέχισαν

να εξυμνούν τις αρετές του εθνικοσοσιαλισμού. Άλλοι βρήκαν καταφύγιο ακόμα και στη Βρετανία, στις Ηνωμένες Πολιτείες ή στον Καναδά, όπου έζησαν άνετα, χωρίς να χρειαστεί ποτέ να λογοδοτήσουν για τα φριχτά εγκλήματά τους.

Η ιστορία των Ες Ες έχει γραφτεί, αλλά σίγουρα αξίζει να ξαναειπωθεί προτού τα γεγονότα ξεθωριάσουν από τη ζώσα μνήμη. Μακάρι να μπορέσουμε όλοι να ακούσουμε αυτή την προειδοποίηση της Ιστορίας. Η Γερμανία είναι μία χώρα στην οποία έχουν γεννηθεί ορισμένοι από τους σπουδαιότερους επιστήμονες, φιλοσόφους, μουσικούς και καλλιτέχνες, αλλά παρ' όλα αυτά βίωσε αυτή την τρομακτική περίοδο παράνοιας η οποία μπορεί να επαναληφθεί σε κάποιο άλλο κράτος αν δεν παραμείνουμε σε επιφυλακή. Πρέπει να βεβαιωθούμε ότι οι σπόροι από τους οποίους άνθισε το ρυπαρό λουλούδι των Ες Ες δεν θα φυτρώσουν ποτέ ξανά. Όσοι κατατάχτηκαν στα Ες Ες δεν ήταν τέρατα ούτε εξωγήινοι, αλλά ανθρώπινα όντα, όχι πολύ διαφορετικά από εμάς.

Αλ Τσιμίνο

Κεφάλαιο Ένα

ΤΑ ΣΟΥΤΣΤΑΦΕΛ

Ο Χίτλερ ήταν ένα απόλυτο μηδενικό μέχρι το 1919· και όμως κατάφερε να κυριαρχήσει στο πολιτικό πεδίο του 20ού αιώνα. Στην ξέφρενη ανοδική πορεία του προς την εξουσία συνέβαλαν πολλοί παράγοντες. Σημαντικό μέρος της επιτυχίας του μπορεί να αποδοθεί στον ωμό εκφοβισμό των αντιπάλων του και του γερμανικού λαού από τα Στουρμαπτάιλουνγκ (Τάγματα Εφόδου) και τα Σουτστάφελ (συντομογραφικά, Ες Ες).

Παρότι γεννήθηκε στην Αυστρία, ο Χίτλερ υπηρέτησε σε ένα βαυαρικό σύνταγμα πεζικού κατά τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο. Έφτασε μέχρι τον βαθμό του δεκανέα, αλλά του απονεμήθηκε ο Σιδηρούς Σταυρός και διάφορες άλλες διακρίσεις. Οι εμπειρίες του Χίτλερ στον πόλεμο ήταν η αιτία που έγινε ένθερμος Γερμανός πατριώτης. Γι' αυτό τον λόγο τον εξόργισε η παράδοση της Γερμανίας το 1918 – την οποία θεώρησε πρόωρη.

Η ειρηνευτική συνθήκη που έθεσε τέρμα στον πόλεμο, η Συνθήκη των Βερσαλλιών (βλ. σελ. 26), είχε επιβάλει μία σειρά από δυσβάσταχτους όρους στη Γερμανία, όπως τον περιορισμό της Ράιχσβερ (της Αμυντικής Δύναμης του Ράιχ), όπως ονομάστηκαν πλέον οι γερμανικές ένοπλες δυνάμεις, σε μόλις 100.000 άντρες. Ο γερμανικός στρατός έσπευσε να καλύψει την αδυναμία του δημιουργώντας μία «μαύρη Ράιχσβερ», δηλαδή έναν μυστικό στρατό. Αλλά πρώτα απ' όλα θα έπρεπε να βρει υποστήριξη. Στον Χίτλερ ανατέθηκε, επειδή ήταν μέλος του τμήματος κατασκοπείας της Ράιχσβερ, η αποστολή διείσδυσης σε μικρές δεξιές οργανώσεις για να διαπιστώσει την πολιτική αξιοπιστία τους.

Πολιτική αφετηρία

Το νεοϊδρυθέν Γερμανικό Εργατικό Κόμμα (DAP) ήταν ακόμα πολύ μικρό, αλλά οι δραστηριότητές του είχαν προσελκύσει

την προσοχή των Αρχών, κι έτσι ο Χίτλερ στάλθηκε να ελέγξει τι συνέβαινε στους κόλπους του. Παρότι δεν εντυπωσιάστηκε ιδιαίτερα από την οργάνωση του κόμματος, τον συνεπήραν οι υπερεθνικιστικές, αντισημιτικές θέσεις που διακήρυσσε και οι οποίες απηχούσαν τις δικές του. Εκείνη την περίοδο ένα κείμενο με τον τίτλο *Τα Πρωτόκολλα των Σοφών της Σιών* λαμβανόταν ιδιαίτερα σοβαρά υπόψη από τους ρατσιστικούς κύκλους. Επρόκειτο για απάτη που είχε χαλκευθεί στη Ρωσία το 1895 και είχε εκδοθεί στη Γερμανία το 1920. Σύμφωνα με τον συντάκτη του κειμένου, το σύνολο της σύγχρονης Ιστορίας, συμπεριλαμβανομένου του Α΄ Παγκόσμιου πολέμου, ήταν μία συνωμοσία των Εβραίων, οι οποίοι απέβλεπαν στην παγκόσμια κυριαρχία.

Ο Χίτλερ εντυπωσίασε τα μέλη του κόμματος με τις ρητορικές ικανότητές του και τον έπεισαν να ενταχθεί στο DAP. Τον Σεπτέμβριο του 1919 έγινε ο επικεφαλής προπαγάνδας του κόμματος. Το κόμμα μετονομάστηκε σε Εθνικοσοσιαλιστικό Γερμανικό Εργατικό Κόμμα (NSDAP) – οι λέξεις «εθνικό» και «σοσιαλιστικό» συνιστούσαν κυνική εξαπάτηση για να προσελκύσουν νέα μέλη τόσο από τη Δεξιά όσο κι από την Αριστερά. Τα μέλη του NSDAP, γνωστότερου ως Ναζιστικού Κόμματος, έφτασαν τα 3.000 το 1921 και το κόμμα είχε ανοίξει γραφεία σε δώδεκα πόλεις, εκτός από την έδρα του στο Μόναχο.

Ο Χίτλερ γρήγορα εξελίχθηκε σε φυσικό ηγέτη του NSDAP, υποσκάπτοντας έτσι τη θέση του Άντον Ντρέξλερ, ιδρυτή του κόμματος. Αναλαμβάνοντας δράση ο Ντρέξλερ επιχείρησε να απαλλαγεί από τον Χίτλερ προτείνοντάς του να μετακινηθεί στο Βερολίνο, για να συγχωνεύσει το NSDAP με το Γερμανικό Σοσιαλιστικό Κόμμα, αλλά άθελά του έπεσε στην παγίδα του Χίτλερ. Αφού κάλεσε τα μέλη σε ψηφοφορία, ο Χίτλερ παραι-

τήθηκε. Ως ταλαντούχος προπαγανδιστής, ο Χίτλερ είχε σημαντικό ρεύμα υποστηρικτών εντός του κόμματος και δήλωσε ότι θα επέστρεφε στο κόμμα μόνο αν αναλάμβανε την προεδρία. Με το κόμμα σε αναβρασμό ο Ντρέξλερ δεν είχε άλλη επιλογή παρά να συμφωνήσει. Έπειτα ο Χίτλερ τοποθέτησε έμπιστούς του σε όλες τις σημαντικές θέσεις. Το 1923 ο Ντρέξλερ αποχώρησε από το κόμμα που είχε ιδρύσει ο ίδιος.

ΑΔΟΛΦΟΣ ΧΙΤΛΕΡ (1889-1945)

Ο Χίτλερ γεννήθηκε στην Αυστρία στις 20 Απριλίου του 1889. Ονειρευόταν να γίνει καλλιτέχνης, αλλά μετά την απόρριψή του από την Ακαδημία Καλών Τεχνών της Βιέννης δεν είχε καμία προοπτική.

Ύστερα από πέντε πολύ δύσκολα χρόνια – από οικονομικής πλευράς – που έζησε στη Βιέννη, μία μικρή κληρονομιά τού επέτρεψε να μετοικήσει στο Μόναχο το 1913, όπου η ζωή του εξακολουθούσε να είναι ανούσια. Όμως όλα άλλαξαν το 1914, όταν ξέσπασε ο Α΄ Παγκόσμιος πόλεμος. Ο Χίτλερ, παρ' όλο που κρίθηκε ότι δεν είχε τη σωματοδομή για να ενταχθεί στον στρατό, κατάφερε να καταταγεί στο 16ο Βαυαρικό Εφεδρικό Σύνταγμα Πεζικού. Έπειτα υπηρέτησε στα χαρακώματα του Δυτικού Μετώπου, όπου εκτίμησε την πειθαρχία και τη συναδελφικότητα με τους άλλους στρατιώτες στη μάχη και τιμήθηκε με αρκετές διακρίσεις για την ανδρεία του. Στις 15 Οκτωβρίου του 1918 τυφλώθηκε προσωρινά από το αέριο μουστάρδας· ωστόσο από τις πο-

λεμικές εμπειρίες του αποκόμισε τελικά την ακλόνητη πίστη στις ηρωικές αξίες.

Μετά τον πόλεμο ο Χίτλερ έγινε μέλος του Γερμανικού Εργατικού Κόμματος (DAP), το οποίο γρήγορα μετονομάστηκε σε NSDAP – Ναζιστικό Κόμμα – και στη συνέχεια έγινε ο ηγέτης του. Το συγκρουσιακό πολιτικό προφίλ του Χίτλερ είχε ως συνέπεια να κινδυνεύει συχνά η ζωή του και για αυτό τον λόγο πάντα οπλοφορούσε. Ύστερα από μία αποτυχημένη απόπειρα να ανατρέψει την κυβέρνηση της Βαυαρίας, η οποία έμεινε στην Ιστορία ως Πραξικόπημα της Μπιραρίας (1923), παραπέμφθηκε σε δίκη και εξέτισε την ποινή του στη φυλακή Λάντσμπεργκ. Εκεί υπαγόρευσε το βιβλίο του *Ο αγών μου (Mein Kampf)*, το οποίο ήταν η αυτοβιογραφία του και ταυτόχρονα η διακήρυξη της πολιτικής ιδεολογίας του. Καταδίκαζε τους πολιτικούς που έθεσαν τέρμα στον πόλεμο προτού η Γερμανία νικηθεί ολοκληρωτικά στο πεδίο της μάχης· αποκήρυσσε τη Συνθήκη των Βερσαλλιών· καλούσε να εκδικηθούν τη Γαλλία· επιτίθετο στον μαρξισμό· απαιτούσε Λεμπενσράουμ, δηλαδή ζωτικό χώρο, στα ανατολικά εις βάρος των Σλάβων· και διατύπωνε ένα ρατσιστικό δόγμα το οποίο υποστήριζε ότι οι αποκαλούμενοι Άριοι ήταν ιδιοφυής φυλή, ενώ οι Εβραίοι ήταν παράσιτα.

Το 1930 το Ναζιστικό Κόμμα κέρδισε το 18% των ψήφων και 107 έδρες στο Ράιχσταγκ, το ομοσπονδιακό Κοινοβούλιο της Γερμανίας. Ο Χίτλερ πήρε τη γερμανική υπηκοότητα το 1932 και τον επόμενο χρόνο έγινε καγκελάριος, αφότου κέρδισε το 44% των ψήφων. Ακολούθως ανέλαβε δικτατορικές εξουσίες και αρχίζει η περίοδος την οποία ονομάζει Τρίτο Ράιχ. Η Αγία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, η οποία διήρκεσε από

το 800 έως το 1806, ήταν γνωστή ως το Πρώτο Ράιχ (βασίλειο ή αυτοκρατορία), ενώ η Γερμανική Αυτοκρατορία, η οποία διήρκεσε από το 1871 έως το 1918, ήταν γνωστή ως το Δεύτερο Ράιχ.

Παραβιάζοντας τη Συνθήκη των Βερσαλλιών ο Χίτλερ προέβη στον επανεξοπλισμό της Γερμανίας. Κατόπιν έστειλε στρατεύματα στην αποστρατιωτικοποιημένη Ρηνανία και υπέγραψε συνθήκες με τη φασιστική Ιταλία και την αυτοκρατορική Ιαπωνία. Στη συνέχεια, το 1938, προσάρτησε την Αυστρία και απαίτησε την επιστροφή της Σουδητίας – της περιοχής της Τσεχοσλοβακίας η οποία κατοικούνταν από Γερμανούς. Η Βρετανία και η Γαλλία συνομολόγησαν την προσάρτηση της περιοχής αυτής στη Γερμανία με τη Συμφωνία του Μονάχου, αλλά αυτό δεν ήταν αρκετό για τον Χίτλερ. Τον επόμενο χρόνο κατέλαβε την υπόλοιπη Τσεχοσλοβακία.

Ύστερα από την υπογραφή Συμφώνου μη Επίθεσης με τη Σοβιετική Ένωση, ο Χίτλερ εισέβαλε στην Πολωνία. Η Γαλλία και η Βρετανία αντέδρασαν κηρύσσοντας πόλεμο στη ναζιστική Γερμανία. Κατόπιν ο γερμανικός στρατός εισέβαλε σε πολλά εδάφη της Δυτικής Ευρώπης, αλλά η Βρετανία παρέμεινε ελεύθερη. Το 1941 ο Χίτλερ επιτέθηκε στη Σοβιετική Ένωση και μετά την επίθεση της Ιαπωνίας στο Περλ Χάρμπορ κήρυξε πόλεμο στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Τελικά η πορεία του Χίτλερ ανακόπηκε από τους Σοβιετικούς στην Ανατολή και τους Βρετανούς στη Βόρεια Αφρική. Μία αγγλοαμερικανική δύναμη εξασφάλισε ένα προγεφύρωμα στην Ιταλία και τον Ιούνιο του 1944 οι Δυτικοί Σύμμαχοι πραγματοποίησαν την Απόβαση στη Νορμανδία. Η Γερμανία βρισκόταν αντιμέτωπη με εχθρούς σε όλα τα

μέτωπα. Ο Χίτλερ αυτοκτόνησε στις 30 Απριλίου του 1945, ενώ ο Κόκκινος Στρατός έμπαινε στο Βερολίνο.

Μετά το αποτυχημένο Πραξικόπημα της Μπιραρίας το 1923 ο Χίτλερ φυγαδεύεται με αυτοκίνητο από τους οπαδούς του.

Α΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ (1914-1918)

Στις 28 Ιουνίου του 1914 Σέρβοι εθνικιστές οι οποίοι αποσκοπούσαν να αποσπαστούν οι νότιες σλαβικές επαρχίες της Αυστροουγγαρίας και να αποτελέσουν τμήμα της Μεγάλης Σερβίας δολοφόνησαν τον διάδοχο του θρόνου της Αυστροουγγαρίας αρχιδούκα Φραγκίσκο Φερδινάνδο στο Σαράγεβο. Ως αντίποινα η Αυστροουγγαρία κήρυξε πό-

λεμο στη Σερβία. Ως προστάτιδα των ορθοδόξων και των Σλάβων, η τσαρική Ρωσία έσπευσε στο πλευρό της Σερβίας. Ο Γερμανός κάιζερ Γουλιέλμος Β΄ (1859-1941) ενθάρρυνε την Αυστροουγγαρία να επιτεθεί, προειδοποιώντας ταυτόχρονα τη Ρωσία να μην κινητοποιηθεί. Επέμεινε επίσης να παραμείνει η Γαλλία ουδέτερη σε περίπτωση πολέμου μεταξύ Γερμανίας και Ρωσίας. Τόσο η Ρωσία όσο και η Γαλλία αγνόησαν τις αξιώσεις του. Έτσι η Γερμανία κήρυξε πόλεμο στη Γαλλία. Τα γερμανικά στρατεύματα επιτέθηκαν στη Γαλλία μέσω του Βελγίου, για την ουδετερότητα του οποίου εγγυήτρια ήταν η Βρετανία. Η Ιταλία και η Ιαπωνία συντάχθηκαν με τη Ρωσία και τους Δυτικούς Συμμάχους, ενώ η Οθωμανική Αυτοκρατορία με τις Κεντρικές Δυνάμεις.

Όταν η ανάπτυξη του οπλοπολυβόλου έκαμψε την προέλαση της Γερμανίας προς τα δυτικά, οι γερμανικές και οι συμμαχικές στρατιές έφτιαξαν οχυρώσεις με συρματοπλέγματα κι έσκαψαν γραμμές χαρακωμάτων που διέσχιζαν τη βόρεια Γαλλία, από το Κανάλι της Μάγχης μέχρι τα σύνορα με την Ελβετία. Έπειτα ακολούθησε ένα παρατεταμένο τέλμα, κατά το οποίο οι αντιμαχόμενες στρατιές βρίσκονταν η μία απέναντι από την άλλη. Οι περιοδικές μάχες οδήγησαν σε τεράστιες απώλειες, ενώ τα κέρδη ήταν ελάχιστα. Στη θάλασσα οι Βρετανοί προσπάθησαν να αποκλείσουν τη Γερμανία και οι Γερμανοί χρησιμοποίησαν υποβρύχια προκειμένου να αποκόψουν τις γραμμές ανεφοδιασμού της Βρετανίας. Μάχες διαδραματίστηκαν επίσης στα Δαρδανέλλια, στη Μέση Ανατολή, στις αφρικανικές αποικίες της Γερμανίας και στο ιταλικό μέτωπο.

Στην Ανατολή η έκβαση των μαχών ήταν ρευστή. Οι ανώτερες τακτικές των Γερμανών και η αυξημένη βιομηχα-

νική παραγωγή τους τους οδήγησαν σε νίκες στο πεδίο της μάχης, αλλά οι Ρώσοι υπολόγιζαν στις τεράστιες εφεδρείες έμψυχου υλικού. Ο τσάρος Νικόλαος Β΄ ανέλαβε την ηγεσία των ρωσικών δυνάμεων τον Σεπτέμβριο του 1915, αλλά αποδείχθηκε ανίκανος διοικητής. Το επόμενο έτος εξαπέλυσε αντεπίθεση που κόστισε τη ζωή σε 1.000.000 Ρώσους. Αυτή η άνευ νοήματος σφαγή έμελλε να είναι η ακροτελεύτια πράξη της ρωσικής μοναρχίας.

Ο τσάρος εκθρονίστηκε μετά τη Φεβρουαριανή Επανάσταση το 1917. Όταν ο ηγέτης του Κομμουνιστικού Κόμματος Βλαντίμιρ Λένιν κατέλαβε την εξουσία τον Οκτώβρη του ίδιου έτους, η νέα σοβιετική κυβέρνηση απέσυρε τα ρωσικά στρατεύματα από τον πόλεμο και υπέγραψε συνθήκη ειρήνης. Μετά την απόσυρση των στρατευμάτων της Σοβιετικής Ένωσης ο γερμανικός στρατός φαινόταν ότι θα θριάμβευε, αλλά τότε οι Ηνωμένες Πολιτείες μπήκαν στον πόλεμο στο πλευρό των Συμμάχων. Η Βρετανία είχε αναπτύξει, για πρώτη φορά στην Ιστορία, τα ερπυστριοφόρα τεθωρακισμένα οχήματα, χάρη στα οποία ξεπεράστηκε το αδιέξοδο που είχε προκληθεί από τον πόλεμο των χαρακωμάτων. Τα τανκς ήταν το όπλο με το οποίο κερδήθηκε ο πόλεμος· παράλληλα ο ναυτικός αποκλεισμός γονάτισε τη Γερμανία.

Οι Γερμανοί ναύτες στασίασαν όταν διατάχθηκαν να σπάσουν τον αποκλεισμό. Σε ορισμένες περιοχές την εξουσία ανέλαβαν συμβούλια στρατιωτών και εργατών, ακολουθώντας το σοβιετικό παράδειγμα, και μετά τη Νοεμβριανή επανάσταση (8 Νοεμβρίου1918) ανακηρύχθηκε η Βαυαρική Σοβιετική Δημοκρατία. Ο Γερμανός κάιζερ Γουλιέλμος Β΄ εξορίστηκε στην Ολλανδία, όπου έζησε μέχρι τον θάνατό

του. Στις 11 Νοεμβρίου του 1918 συμφωνήθηκε κατάπαυση του πυρός και οι Γερμανοί στρατιώτες επέστρεψαν στην πατρίδα τους, όπου το παλαιό κατεστημένο είχε ανατραπεί. Πολλοί από αυτούς, συμπεριλαμβανομένου και του Χίτλερ, πίστευαν ότι θα μπορούσαν να εξακολουθήσουν να μάχονται αν δεν είχαν προδοθεί από τους πολιτικούς και τα ταραχοποιά στοιχεία στο εσωτερικό της Γερμανίας.

Στουρμαπτάιλουνγκ (Τάγματα Εφόδου)

Το NSDAP είχε έναν αντίπαλο: το Κομμουνιστικό Κόμμα Γερμανίας (KPD). Παρά την αποτυχία τους να καταλάβουν το Βερολίνο και τη Βαυαρία, οι κομμουνιστές είχαν ενθαρρυνθεί από την επιτυχία της Ρωσικής Επανάστασης το 1917. Φοβούμενες εξέγερση των μπολσεβίκων, οι γερμανικές Αρχές οργάνωσαν έναν τεράστιο στρατό από άνεργους βετεράνους του Α΄ Παγκόσμιου πολέμου σε περισσότερα από 65 στρατιωτικά σώματα – τα Φράικορπς – που εξοπλίστηκαν μυστικά από τη Ράιχσβερ, τον γερμανικό στρατό. Αποστολή τους ήταν να διασφαλίσουν την πολιτική σταθερότητα καταπνίγοντας την κομμουνιστική απειλή. Τα Φράικορπς διακρίνονταν για την τυφλή πίστη στους διοικητές τους, ενώ έφεραν και τα ονόματά τους. Για παράδειγμα, η Ταξιαρχία Έρχαρτ είχε ως διοικητή τον Χέρμαν Έρχαρτ. Όμως, συχνά ήταν εχθρικά προς την κυβέρνηση, επειδή πίστευαν ότι οι πολιτικοί τούς είχαν επιβάλει μία προδοτική ειρηνευτική συμφωνία. Το 1920 μία μοναρχική μονάδα των Φράικορπς επιχείρησε να ανατρέψει τη νεοπαγή Δημοκρατία της Βαϊμάρης, αλλά το πραξικόπημα

ματαιώθηκε λόγω της απεργίας των σοσιαλιστών και κομμουνιστών εργατών.

Όπως είναι αναμενόμενο, υπήρχε συνεχής διαμάχη μεταξύ Αριστεράς και Δεξιάς, η οποία συχνά οδηγούσε σε βίαια ξεσπάσματα κατά τη διενέργεια πολιτικών συγκεντρώσεων. Αποφασισμένο να επιβάλει την τάξη, το Ναζιστικό Κόμμα συγκρότησε μία ομάδα προστασίας, την Ορντνερτρούπε – γνωστή επίσης ως Ζάαλσουτς, δηλαδή Προστασία της Αίθουσας Συναθροίσεων. Στην πράξη, φυσικά, οι τραμπούκοι των ναζί επιδείνωσαν περαιτέρω την κατάσταση διότι απέβαλλαν με τη βία οποιονδήποτε διαφωνούσε με τον εθνικοσοσιαλιστή ομιλητή. Όταν οι παραστρατιωτικές οργανώσεις τέθηκαν εκτός νόμου, ώστε να διαλυθούν τα Φράικορπς, τα οποία είχαν δημιουργήσει το πρόβλημα, η Ορντνερτρούπε μετατράπηκε σε Turn- und Sportabteilung (Τμήμα Γυμναστικής και Αθλητισμού).

Τα μέλη της στρατολογούνταν από τα Τάγματα Εφόδου, τα οποία είχε οργανώσει ο επιτελάρχης Ερνστ Ρεμ. Τα Τάγματα Εφόδου – μικρές ομάδες αντρών που εφάρμοζαν τακτικές κατασκοπείας – είχαν χρησιμοποιηθεί αρχικά στο Δυτικό Μέτωπο για να αποφευχθούν οι πολύνεκρες μαζικές επιθέσεις. Τα Τάγματα Εφόδου του Ρεμ αποτελούνταν από πρώην μέλη των Φράικορπς, τα οποία είχαν διαλυθεί επισήμως ύστερα από το αποτυχημένο πραξικόπημα του 1920. Τα μέλη των Ταγμάτων Εφόδου φορούσαν χαρακτηριστικά καφέ πουκάμισα, έχοντας ως πρότυπο τα μαύρα πουκάμισα που φορούσαν οι μελανοχίτωνες – τα μέλη της παραστρατιωτικής οργάνωσης του Μπενίτο Μουσολίνι, ο οποίος ανήλθε στην εξουσία στην Ιταλία μετά την Πορεία προς τη Ρώμη το 1922 (βλ. σελ. 36).

Εκτός από την «τήρηση της τάξης» στις συγκεντρώσεις του Ναζιστικού Κόμματος, τα Τάγματα Εφόδου χρησιμοποιούσαν σιδηρογροθιές και κλομπ για να επιτίθενται σε συγκεντρώσεις

Παλαιστής των δρόμων. Ο Ερνστ Ρεμ (στο κέντρο) ήταν ο ηγέτης των Ταγμάτων Εφόδου, τα οποία επιδίδονταν σε καβγάδες στις μπιραρίες – αυτές οι συμπλοκές συνιστούσαν την κύρια τακτική της πρώτης περιόδου των ναζί.

αντίπαλων κομμάτων. Σε μία παρόμοια επίθεση το 1922 ο Χίτλερ όρμησε αυτοπροσώπως εναντίον ενός αντιπάλου του, ο οποίος μιλούσε στο βήμα, και χειροδίκησε εις βάρος του. Για τη βιαιοπραγία κατά του ομιλητή ο Χίτλερ καταδικάστηκε σε φυλάκιση τριών μηνών.

Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΩΝ ΒΕΡΣΑΛΛΙΩΝ (28 ΙΟΥΝΙΟΥ 1919)

Η ειρηνευτική συνθήκη που έθεσε τέρμα στον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο καταλόγιζε όλη την ευθύνη αποκλειστικά στη Γερμανία. Η Γερμανία δεν ήταν σε θέση να συνεχίσει να μάχεται, κι έτσι οι πολιτικοί του έθνους αναγκάστηκαν να αποδεχτούν τους σκληρούς όρους της συνθήκης. Κατ' αρχάς, η Γερμανία ήταν υποχρεωμένη να καταβάλει στους Συμμάχους αποζημιώσεις συνολικού ύψους 132 δισεκατομμυρίων χρυσών μάρκων. Επιπροσθέτως, έπρεπε να παραδώσει μία σειρά από εδαφικές περιοχές οι οποίες θα παραχωρούνταν στο προσφάτως επανιδρυθέν κράτος της Πολωνίας και στη νεοσύστατη Τσεχοσλοβακία. Η Ρηνανία, μεταξύ Γερμανίας και Γαλλίας, αποστρατιωτικοποιήθηκε και ο γερμανικός στρατός συρρικνώθηκε σε 100.000 άντρες. Η Γερμανία δεν επιτρεπόταν να κατέχει τεθωρακισμένα, στρατιωτικά αεροπλάνα ή δηλητηριώδη αέρια, ενώ ο ναυτικός στόλος της μπορούσε να διατηρήσει μόλις δώδεκα πολεμικά πλοία και κανένα υποβρύχιο. Σε επίπεδο προσώπων ο Γερμανός κάιζερ θεωρήθηκε εγκληματίας πολέμου, όπως και αρκετοί άλλοι Γερμανοί.

Η Γερμανία ήταν ήδη καταχρεωμένη μετά τον πόλεμο, γι' αυτό δεν ήταν σε θέση να πληρώσει τις αποζημιώσεις. Κατά

συνέπεια, η Γαλλία και το Βέλγιο κατέλαβαν την κοιλάδα του Ρουρ, την καρδιά της γερμανικής βιομηχανίας, το 1923. Τον ίδιο χρόνο οι Γερμανοί εργάτες απήργησαν, αλλά η κυβέρνηση συνέχισε να τους πληρώνει, με αποτέλεσμα – και λόγω του υποτιμημένου εθνικού νομίσματος – να εκτιναχτεί στα ύψη ο πληθωρισμός. Για παράδειγμα, ένα καρβέλι ψωμί, που το πρωί κόστιζε 20.000 μάρκα, το βράδυ κόστιζε 5 εκατομμύρια μάρκα.

Το γερμανικό κράτος βίωσε την πλήρη οικονομική κατάρρευση στις 15 Νοεμβρίου του 1923, όταν η ισοτιμία δολαρίου-μάρκου ήταν ένα δολάριο προς τέσσερα τρισεκατομμύρια μάρκα. Οι οικονομίες μιας ζωής δεν έφταναν καν για ένα εισιτήριο με το μετρό.

Η καταστροφή αποφεύχθηκε όταν οι Σύμμαχοι έθεσαν τέλος στην κατοχή της κοιλάδας του Ρουρ και εγγυήθηκαν για τη Γερμανία 800 εκατομμύρια χρυσά μάρκα μέσω δανείου. Η κατάσταση ελαφρύνθηκε περαιτέρω όταν οι αποζημιώσεις ψαλιδίστηκαν κατά τα δύο τρίτα και αναπροσαρμόστηκαν οι προθεσμίες καταβολής των πληρωμών για τις αποζημιώσεις. Όμως ο μεγιστάνας του Τύπου και του κινηματογράφου και ηγέτης του Γερμανικού Εθνικού Λαϊκού Κόμματος Άλφρεντ Χούγκενμπεργκ δεν θεώρησε ικανοποιητική αυτή την εξέλιξη. Έτσι, ανέθεσε στον Χίτλερ να ηγηθεί μίας καμπάνιας κατά της συμφωνίας, απαιτώντας να αρθούν όλες οι αποζημιώσεις και να καταργηθεί το άρθρο περί της πολεμικής ενοχής, σύμφωνα με το οποίο η Γερμανία αναλάμβανε την αποκλειστική ευθύνη για τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο.